

Mátyás király kenyere

Az egyszerű király nagyon megunt már, hogy neki minduntalan paprikás csirkét, pástétomot, tortát, kalácsot és egyéb zsannamannát kell ennie. Osztán kiadta a szigorú parancsot, hogy olyan ebédet tálaljanak fel neki, amelyet még nem evett, de az azért jó is legyen. No, gondolta a szakács, most kitesz magáért! Egymás után hordta a király asztalára a jobbnál jobb ételeket. Sorra került ott minden: mézes tojás, cukorban forgatott sült malac, krémes hal, tejben sült dióbél. Hiába! A király fanyalgó ábrázattal toltta el maga elől a tálakat. Osztán mikor a megszeppent szakács a tizenharmadik tálat tette elébe, mérgesen felkiáltott:

– Elég volt! Ezeket már mind meguntam! Ha nem hozol olyat, amelyet még nem ettem, leüttetem a fejed!

A szakács bánatba merülve kullogott ki a konyhába. Törte a fejét, vajon mit főzzön, de semmi okosat se tudott kitalálni. Már szinte a nyakán érezte a hóhér pallosát. No, ennek a fele se tréfa! Hóna alá csapott egy kenyeret, osztán búcsút véve a kapufélfától, világga ment.

Másnap eljön megint az ebéd ideje. Elhúzzák a delet, a király is leül az asztalfőre, ebéd meg nincs sehol! Ilyen eset még sohase fordult elő a palotában! A király nyomban kiadta a parancsot, hogy a szakácsot vasra verve azonnal vezessék elébe.

Vitték is volna azt azon nyomban, mért ne vitték volna, mikor a király parancsolta! De hol volt már akkor a szakács! Ki tudta volna azt! Előállt hát a főasztalnokmester.

– Felséges királyom, jelentem alássan, a szakács megszökött.

A király lángba borult mérgében. Hát most már se ebéd, se szakács? Hát utolsó ember ő az országban, hogy délben még nem is eszik?

Azonnal nyergeltetett, lóra egy szakasz katonaság! Ő maga lovagolt az élükre, mérgesen, éhgyomorral. Elnyargaltak a szökevény szakács után. Meg is találták a nyomát, és azon elindulva harmadnapra egy nagy erdőségbe jutottak.

Itt osztán nyomot vesztek. A temérdek lehullott levél mindent eltakart. Őgyelegtek a fák közt összevissza, de csak úgy vaktában bóklásztak. Addig őgyelegtek összevissza, míg egyszer csak megpillantották a szakácsot egy nagy tölgyfa hegyében. A király felkiáltott hozzá:

– Gyere le, ebadta, mert lelőlek!

A szakács azonban meg se moccant. Tettette magát, mintha halott volna, osztán csak az ágak tartanak, hogy le nem pottyán.

De a király úgyse lőtte volna le, mert elevenen akarta kézre keríteni. Úgy gondolta, hátha nem halt még meg, csak alszik, vagy el van alélva a nagy fáradság miatt. Megparancsolta, hogy vágják ki a fát.

Hozzá is fogtak a katonák, de hát a favágást nem a katonák számára találták ki! Meg osztán nem is nagyon igyekeztek a vágásával, mert sajnálták a szakácsot. A király biztosan ki fogja végeztetni, pedig kár érte, mert a konyháról sok jó falatot juttatott az nekik; egy-egy darab sódart, libacombot, nagy szál kolbászt a prófont mellé.

Látta a király, hogy így már soha ki nem lesz vágva a fa. Maga is felkapott egy csákányt, megköpte a két tenyerét, osztán teljes erejéből kezdte elvagdogni a fa gyökereit, repkedett a forgács szanaszéjjel.

Nosza, megijedt a szakács, hogy ha így megy, akkor csak az lesz a vége, hogy kidől a fa. Egyszer meg is reccsent alatta az ág. Ettől úgy megijedt, hogy hirtelen összetette a kezét, és elkezdett imádkozni. De amint összetette a kezét, megfélekedett róla, hogy a kenyér a hóna alatt van, kiejtette, osztán leesett az a fa alá. A király elcsodálkozott rajta, hogy hát ez vajon mi lehet. Megkérdezte a katonáktól. Azok mondták neki, hogy micsoda:

– Ez bizony itt kenyér, ami nem királynak való, hanem csak a szegény embernek.

A király elővette a bicskáját, szelt belőle egy kis karéjt, megkóstolta. Addig falatozott, míg elfogyasztotta jó felét a kenyérnek. Akkor osztán azt mondja:

– Na, ilyen finom eledelt még nem ettem, amióta kioldoztak a pólyából! Sohase mondtad, te gézengúz – kiáltott fel a remegő szakácsnak –, hogy ilyen jóízű eledelt is tudsz készíteni! Gyere le, te, megkegyelmezek neked, megérdemled, hogy továbbra is a király szakácsa legyél.

E jó szóra megjött a szakács bátorsága. Lemászott a fa hegyéből, és a király elébe járult. Engedelmet kért a szökése miatt, és fogadkozott, hogy olyan finom kenyeret süt a király asztalára, amilyenről még fogalma sincs senkinek.

A király rögtön elküldte az egyik vitézt a közeli városba, hogy vásároljon a szakács alá egy lovat. Felültette rá, osztán maga mellett lovagoltatta be a palota udvarára. Az udvarbeli cselédség, népség csak ámult-bámult, nem tudták mire vélni, mivel engesztelhette ki a szakács a királyt, mivel érdemelhetette ki a kegyelmét, hogy ilyen nagy becsbe került.

De még jobban csodálkoztak, mikor a király kiadta a parancsot az ismét munkába álló szakácsnak:

– A legszigorúbban megparancsolom, hogy akármit teszel a mai naptól fogva az asztalomra, el ne hagyd mellőle a kenyeret.

A szakács teljesítette a szigorú parancsot. Minden héten nagy kemence kenyeret sütött a királynak.

Ha nem teljesítette volna a parancsot, akkor az én mesém is tovább tartott volna.